

Národní
zemědělské
muzeum

Kostelní 44
170 00 Praha 7

T +420 220 308 200
F +420 233 372 561

nzm.praha@nzm.cz
www.nzm.cz

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2010

Praha, červen 2011

Zpracovali: Václav Radimský, Jana Kadlecová

OBSAH

1. Údaje o zpracovateli
2. Evidence sbírky, péče o sbírku, prezentace
 - 2.1. Evidence, inventarizace sbírky
 - 2.2. Akvizice
 - 2.3. Inventarizace sbírky
 - 2.4. Uložení sbírkových předmětů
 - 2.5. Péče o sbírkový fond
 - 2.6. Využívání sbírkového fondu
 - 2.7. Prezentace sbírky – expozice a výstavy
3. Další činnosti muzea
 - 3.1. Akce pro veřejnost
 - 3.2. Vzdělávací projekty pro mládež a doprovodné programy
 - 3.3. Publikační činnost, propagace muzea
 - 3.4. Knihovna
 - 3.5. Spolupráce se zahraničím
 - 3.6. Účast na konferencích a seminářích
4. Návštěvnost
5. Činnost pracoviště integrovaného systému ochrany
6. Vydávání osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty dle zák. č. 71/1994
7. Vědecko – výzkumná činnost muzea
8. Dotace zřizovatele, ekonomika a hospodaření s finančními prostředky
9. Závěr

Členění zprávy odpovídá Vyhlášce č. 323/2005 Sb., kterou se stanoví obsah roční zprávy.

1. Údaje o zpracovateli

Organizace: Národní zemědělské muzeum Praha, příspěvková organizace
Sídlo organizace: Kostelní 44, 170 00 Praha 7
IČO: 75075741
DIČ: CZ75075741
Telefon: 220 308 200
Fax: 233 372 561
E-mail: nzm.praha@nzm.cz
Webové stránky: www.nzm.cz
Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství České republiky

2. Evidence sbírky, péče o sbírku, prezentace

2.1. Evidence

Podle zákona č. 122/2000 Sb. O ochraně sbírek muzejní povahy je vedena chronologická evidence sbírkových předmětů ve dvou stupních, a to:

- 1) v přírůstkových knihách
- 2) systematická evidence sbírkových předmětů v inventárních knihách, obojí v písemné formě.

Sbírka Národního zemědělského muzea Praha (dále jen NZM) je zapsána do Centrální evidence sbírek na Ministerstvu kultury (CES) podle § 3 odst. 2 věty druhé a § 17 odst. 2 zákona č. 122/2000 Sb pod evidenčním číslem: NZM/002-05-10/225002.

V roce 2010 pokračovalo zapisování i předmětů, které byly nalezeny v průběhu komplexní inventarizace sbírkového fondu v předchozích dvou letech.

2.2. Akvizice

V roce 2010 se sbírkový fond rozrostl o 157 sbírkových předmětů.

Mezi nejzajímavější patří např. raritní kožich ušitý z kůží veverek, obraz „Rybářská chýše“ nebo 26 geodetických přístrojů.

2.3. Inventarizace sbírky

Na základě ustanovení zákona č.122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy ve znění vyhlášky č.275/2000 Sb., Metodického pokynu čj. 53/2001 proběhla inventarizace v průběhu roku inventarizace poměrné části sbírkového fondu.

2.4. Uložení sbírkových předmětů

Bohužel je nutné konstatovat, že většina depozitářů muzea nevyhovuje vyhlášce č. 275/2000. Sb, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb. o muzeích a galeriích, metodickým pokynům MK ČR i Směrnici č. 20 NZM.

V roce 2010 byla stavebně opravena, vymalována a následně vybavena část depozitářů knihovny muzea, umístěné na pobočce NZM Kačina. Knihovna byla vybavena mobilními regály a přestěhována z nevyhovujících přízemních prostor.

Přesto depozitáře muzea ve své většině setrvávají v žalostném stavu a nadále vyžadují zásadní rekonstrukci (všechny zbývající objekty v Čáslavi, stodola na Ohradě, sklepní a půdní depozity Kačina). Komplikovaným umístěním depozitářů do objektů národních a kulturních památek je rekonstrukce o to obtížnější.

2.5. Péče o sbírkové fondy

V roce 2010 dále pokračovala digitalizace podsbírky fotoarchiv (záchranná digitalizace negativů – celkem 6000 ks) a sbírky písemných dokladů (archiv). Dále byly provedeny opravy, vyčištění a digitalizace 200 ks map z podsbírky map a plánů. Z ostatních podsbírek muzea se zdigitalizovalo 1 474 sbírkových předmětů.

V průběhu roku 2010 byly průběžně konzervovány sbírkové předměty z různých podsbírek (zejména na pobočkách NZM Kačina a NZM Ohrada), celkem v počtu 952 kusů.

Přehled konzervovaných sbírkových předmětů dle poboček:

NZM Praha:	34
NZM Čáslav:	46
NZM Kačina:	370
NZM Ohrada:	467
NZM Valtice:	35

2.6. Využívání sbírkového fondu

Za sledovaný rok navštívilo muzeum 246 badatelů, což je o 180 více než v roce 2009.

Vybrané předměty ze sbírkového fondu NZM byly využity jak při instalaci vlastních autorských výstav, tak i k zápůjčkám jiným organizacím.

2.7. Prezentace sbírky – expozice a výstavy

Národní zemědělské muzeum Praha uspořádalo v roce 2010 celkem 26 výstav.

Výstavy NZM v členění dle poboček:

2.7.1. NZM Praha

a) výstavy z vlastních sbírek

1. Dobré jídlo, dobré pití prodlužují živobytí
2. Patříčný a hosté – O dřevě
3. Pod korouhví stříbrného lva (řezníci v Čechách)
4. Africké cesty Adolfa Schwarzenberga, Sallačova sbírka jelenovitých a obrazy Jiřího Židlického

b) ostatní výstavy

1. Zemědělská technika v kresbách IV.
2. Etikety vín a destilátů
3. Staré báňské mapy z Ústředního báňského archivu Banská Štiavnica (MKC Velké Opatovice)

c) výstavy vypůjčené

1. Knedlík – Kloß – Knödel aneb Knedlíkové nebe
2. Fair Trade Flowers (Co skrývá něžná krása květin)

d) spoluúčast na zahraničních výstavách

1. Zboże państwu! Rolnictwo i wieś w plakacie propagandowym Europy Środkowo – Wsodniej z lat 1950 (Polsko)

Patříčný a hosté – O dřevě

Pod korouhví stříbrného lva

Fair Trade Flowers

2.7.2. NZM Kačina

a) výstavy z vlastních sbírek

1. Český a moravský venkov v proměnách staletí (nová expozice)
2. Houby stokrát jinak
3. Dobré jídlo, dobré pití prodlužují životy

Český a moravský venkov v proměnách staletí

Dobré jídlo, dobré pití prodlužují životy

2.7.3. NZM Ohrada

a) výstavy z vlastních sbírek

1. Tajemství lišejníků
2. Lesnické mapy jižních Čech a Šumavy
3. Petr Tříška – Dřevořezby
4. Sáňkování dříví
5. Těžba – úpravy expozice lesnictví

b) ostatní výstavy

1. Josef Ressel – český vynálezce světového formátu (spolupráce Technické muzeum, Slovinsko)
2. Světová výstava vývoje myslivosti a lovectví (Brno) :
 - Africké cesty Adolfa Schwarzeberga
 - Sallačova sbírka jelenovitých
 - Historické lovecké zbraně
 - Obrazy Jiřího Židlického

c) zapůjčené výstavy

1. Co žije pod hladinou (Jablonec a Přerov)

Josef Ressel – český vynálezce...

SVVML Brno

2.7.4. NZM Valtice

a) výstavy z vlastních sbírek

1. Chvála síle motoru – Od lidské námahy ke stroji
2. Od nektaru k medu – Včela a její význam v přírodě
3. Plody z polí, zahrad a sadů

b) výstavy ostatní

1. Vánoční zastavení v Rybníčním záměčku - MZLU

c) výstavy vypůjčené

1. Šel zahradník světem – 150 let firmy Černý

Výstavy pořádané v roce 2010 využívaly zejména vlastní sbírkový fond, jejich autory byli z větší části kurátoři příslušných podsbírek NZM. Každá z výstav měla přidanou edukační složku, většina z nich byla doplněna edukativními prvky, doprovodným interaktivním programem a programem zaměřeným na školní mládež. Dokladem kvalit některých výstav je to, že si je vypůjčují i jiná muzea další instituce. Po republice např. stále koluje výstava „Co žije pod hladinou“.

NZM Kačina otevřelo v květnu 2010 novou moderní expozici „Český a moravský venkov v proměnách staletí“, dále pokračovala na pobočce NZM Čáslav instalace expozice „Dřinu strojům? Dřinu strojům!“, která přivítá první návštěvníky v roce 2011.

3. DALŠÍ ČINNOSTI MUZEA

3.1. Akce pro veřejnost

V roce 2010 se aktivity NZM opět zaměřily zejména na vlastní poslání muzea. Tradiční akce se staly nedílnou součástí komunitních a regionálních aktivit, některé díky svému zaměření jsou navštěvovány zájmovými skupinami z celé republiky (např. Národní myslivecké slavnosti v NZM Ohrada nebo Pradědečkův traktor v NZM Čáslav).

Přehled kulturních akcí uspořádaných v roce 2010 v členění dle poboček:

3.1.1. NZM Praha

1. Letenské prase III.
2. Knedlíkový den
3. Muzejní noc
4. Letenská husa a Košt Svatomartinského vína IV.
5. Cyklus přednášek pro veřejnost: 18 tématických přednášek s celkovou návštěvností 421 návštěvníků

Letenské prase

Pražská muzejní noc

3.1.2. NZM Čáslav

1. Pradědečkův traktor
2. Prezentace historické techniky v Solvayových lomech
3. Prezentace historické techniky na akci Letenská husa a Košt Svatomartinského vína, pořádané pobočkou NZM Praha

Pradědečkův traktor

Pradědečkův traktor

3.1.3. NZM Kačina

1. Cukrářská pouť
2. Letní Chotkovské slavnosti
3. Zámecké jezdecké slavnosti

3.1.4. NZM Ohrada

1. Národní myslivecké slavnosti
2. Folkový festival Folklok
3. Fr. Novotný – houslový koncert
4. Beatles Revival koncert
5. Ondřej Havelka a Melody Makers koncert
6. Kurz vábení jelenů
7. Myslivecká muzejní noc
8. Zlatá srnčí trofej – dětská soutěž

Národní myslivecké slavnosti

Národní myslivecké slavnosti

3.1.5. NZM Valtice

1. Muzejní noc
2. Valtické vinobraní
3. Přednáška: Historie vinohradnictví a vinařství (Vinařská akademie Valtice)

Většina z akcí byla úspěšná a provázená značným zájmem veřejnosti, tradičně z nich nejvíce vynikají Národní myslivecké slavnosti pořádané NZM Ohrada a Pradědečkův traktor (pobočka NZM Čáslav). Nejlepší návštěvnost vykazují akce pořádané pobočkou Praha. V roce 2010 byla dokončena rekonstrukce sálu v přízemí budovy pobočky NZM Praha, která umožnila rozšířit a obohatit program pořádaných akcí a také byl upraven konferenční sál, který je využíván zejména k pořádání přednášek NZM Praha i seminářům a konferencím jiných organizací.

Pobočky se navíc účastní nejrůznějších kulturních akcí i jako spoluorganizátelé, nebo přenechávají své prostory pro uskutečnění akcí v režii jiných subjektů.

Již tradičně se muzeum účastní některých mezinárodních veletrhů v rámci účasti MZe. V roce 2010 to byly:

1. Techagro – Animal Vetex – Silva Regina (SVVML), Brno
2. Víno a destiláty, Praha
3. Země živitelka, České Budějovice

3.2. Vzdělávací projekty pro mládež a doprovodné programy

Posláním každého muzea vedle jeho sbírkotvorné činnosti je v neposlední řadě také široké vzdělávací spektrum. Vzdělávací programy jsou NZM připravovány s ohledem na plán výstav, který vytváří odborní pracovníci. Jednou z důležitých cílových skupin v oblasti vzdělávání jsou žáci a studenti všech typů škol. NZM usiluje o dlouhodobý a systematický vztah se školami, založený na takovém rozvoji gramotnosti, který by škola mohla propojit se svými osnovami. Mateřské, základní i vysoké školy jsou pravidelně oslovovány s nabídkami aktuálních vzdělávacích programů, přednášek a komentovaných prohlídek.

Doprovodné a lektorské programy připravilo NZM k většině výstav, které se skládaly buď z pracovních listů, herních prvků s edukačním charakterem, koncipovaných jako samostatně fungující, a nebo s doprovodem lektora.

Bohužel z důvodu nařízení zřizovatele o snížení počtu zaměstnanců a krácení mzdových prostředků byla zrušena lektorská místa na pobočkách, byla zachována pouze jedna pozice lektora na pobočce NZM Praha. V omezené míře lektorskou činnost na pobočkách supluje dle svých možností kurátoři, nicméně řadu lektorských programů bylo nutno zrušit a omezit. Rozvíjející se spolupráce se školami, která měla vzestupnou tendenci a značný potenciál tak i přes snahu muzea byla značně omezena (s výjimkou pobočky NZM Praha).

Přehled lektorských programů dle poboček:

3.2.1. NZM Praha

1. Lektorský program k expozici „Muzejní farma“
2. Lektorský program k expozici „Jede traktor“
3. Voňavé a krásné řemeslo (k výstavě „O dřevě – Martin Patříčný a hosté“)
4. Gurmán vs. Gourmet aneb past na snoby (k výstavě „Knedlík – Kloß – Knödel“)
5. Knedlíky putují Evropou – národní speciality (k výstavě „Knedlík – Kloß – Knödel“)
6. Od antiky po současnost (k výstavě „Pod korouhví stříbrného lva“)
7. Kdo, jak, kdy a co jíme? (soutěž k výstavě „Pod korouhví stříbrného lva“)
8. Lektorský program k výstavě „Fair Trade Flowers – Co skrývá něžná krása květin“
9. Lektorský program k výstavě „Africké cesty Adolfa Swarznberga – Sallačova sbírka...“
10. Hrajeme si s papírem (k akci „Letenská husa a Košť Svatomartinského vína“)
11. Celoroční fotografická soutěž na webových stránkách NZM
12. Soutěž k výstavě „O dřevě – Martin Patříčný a hosté“

V roce 2010 se zúčastnilo edukačních programů s lektorkou celkem 939 žáků a studentů a 86 pedagogů, což je oproti roku 2009 nárůst o 28%.

Celkový počet skupin:

Mateřské školy: 4

Základní školy: 23

Střední školy: 18

Vysoké školy: 1

Ostatní: 3 (děti zaměstnanců Magistrátu hl.m.Prahy, Klub seniorů ČSP, komentovaná prohlídka výstavy „Knedlík...“)

3.2.2. NZM Kačina

1. Lektorský program k expozici „Český a moravský venkov v proměnách staletí“
2. Lektorský program k výstavě „Houby stokrát jinak“

Na pobočce NZM Kačina se lektorských programů zúčastnilo 356 dětí. Absence lektora se projevila poklesem návštěvnosti těchto programů o 29% oproti roku 2009.

3.2.3. NZM Ohrada

1. Lektorský program k výstavě „Mechy a lišejníky“
2. Lektorský program k výstavě „Sáňkování dříví“
3. Lektorský program k expozici lesnictví
4. Zlatá srnčí trofej – dětská soutěž

Na pobočce NZM Ohrada se lektorských/doprovodných programů zúčastnilo 190 dětí. Absence lektora se projevila poklesem návštěvnosti těchto programů o 70% oproti roku 2009.

3.2.4. NZM Valtice

1. Lektorský program k expozici „Ptáci Lednicko – valtického areálu“
2. Tajemný svět včel (k výstavě „Od nektaru k medu..“)
3. Lektorský program k výstavě „Plody z polí, zahrad a sadů“
4. O nejkrásnější jablíčko – soutěž

Na pobočce NZM Valtice se lektorských programů zúčastnilo 1136 školních návštěvníků.

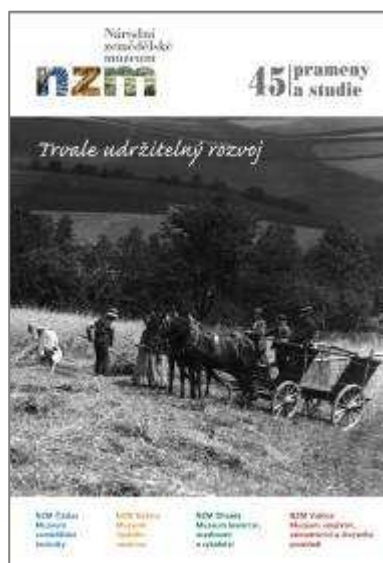
3.3. Publikace, propagace muzea

V roce 2010 NZM vydalo periodikum NZM „Prameny a studie“ č. 44 (téma Alchymie v kuchyni) a č. 45 (téma Trvale udržitelný rozvoj) a katalog k výstavě „Africké cesty Adolfa Schwarzenberga a Sallačova sbírka jelenovitých“.

Vydavatelství Profipress vydala monografii Ing. Růžičkové a Ing. Čeňka „Historie chovatelství v českých zemích.“

V roce 2010 jsme opět spolupracovali s týdeníkem Zemědělec, kde každý týden uveřejňují na 4. stránce článek o aktivitách a sbírkách Národního zemědělského muzea Praha. Celkem takto vyšlo 50 článků o činnosti NZM a jeho sbírkách. Naši odborní pracovníci publikovali i v dalších odborných periodících.

Ke všem výstavám a akcím muzea jak v Praze, tak i v pobočkách jsou pravidelně vydávány tiskové zprávy. O jednotlivých akcích muzea pravidelně informovala placená inzerce a PR články – mj. měsíční magazíny Přehled kulturních pořadů v Praze, Česká kultura, Co Kdy v Praze, Kam po Česku a Heart of Europe; vkladové letáky k některým výstavám a akcím, bezplatná internetová prezentace na vybraných web portálech; články a příležitostné krátké informace o výstavních akcích a slavnostech NZM - mj. v denících METRO, MF DNES, PRÁVO, LIDOVÉ NOVINY, BLESK, AHA aj., týdenících ZEMĚDĚLEC (týdně), TÝDEN, REFLEX, RESPEKT (příležitostně), měsícnících VESMÍR, ŽIVA, 21. století, Zemědělská škola apod. (příležitostně); reportáže a rozhovory v rozhlasových a televizních pořadech a magazínech - mj. ČRo 1 – Radiožurnál, ČRo2, ČRo – Region, ČRo – Regina; ČT1 – Toulavá kamera, Zašlapané projekty a Retro, ČT24 - zprávy, PRIMA TV – regionální zpravodajství, JUKON TV, TV 13 apod.

3.4. Knihovna

Odborná knihovna NZM je specializovanou knihovnou dislokovanou na pobočkách Kačina, Valtice a Ohrada. Stěžejní část zaměřená na zemědělství a potravinářský průmysl je na pobočce NZM Kačina, lesnictví, myslivost a rybářství na pobočce NZM Ohrada a část zaměřená na vinařství a zahradnictví je na pobočce NZM Valtice.

Knihovna je odborným pracovištěm NZM a od roku 2004 figuruje jako knihovna veřejná, která je na Ministerstvu kultury ČR zaregistrovaná pod evidenčním číslem 5963/2004. Poskytuje knihovnicko-informační služby jednak pracovníkům NZM pro jejich odbornou a vědeckou práci, jednak veřejnosti, které zpřístupňuje své fondy k prezentačnímu studiu. K dalším poskytovaným službám patří služby rešeršní a meziknihovní výpůjční služba z českých knižních fondů.

Knižní fond obsahuje téměř 100 000 knihovních jednotek, z toho 2200 titulů časopisů, 4000 převážně historických zemědělských filmů, soubor firemní literatury z oblasti výrobců zemědělské techniky. Většina fondu pochází z 20. století, menší část potom z 18. a 19. století, jednotliviny dokonce i ze 17. století. Tematicky se jedná o všechny obory široce pojímaného zemědělství – rostlinná a živočišná výroba, lesnictví, myslivost, rybářství, vinařství, ovocnářství, zahradnictví, zelinářství, potravinářský průmysl atd. Dále potom historiografie, muzejnictví, lidová architektura, řemesla. V roce 2010 bylo zapsáno 476 přírůstků.

V roce 2010 dále pokračovala inventarizace knihovny NZM dle revizního plánu stanoveného v roce 2008.

3.5. Spolupráce se zahraničím

V roce 2010 NZM pokračovalo ve spolupráci s Muzeem zemědělství v Szreinaue v Polsku a na mezinárodním výstavním projektu A Taste of Europe, jehož je NZM spoluautorem.

Nově byla navázána spolupráce s Francouzskou zemědělskou akademií, se kterou byla projednávána realizace výstavy starých map v Paříži.

Zaměstnanci NZM se aktivně účastnili semináře s spolupráci spolupráci zemědělských muzeí vyšegrádské čtyřky v rámci mysliveckých slavností na zámku sv. Anton, Slovensko a byli spoluorganizátory a účastníky konference „Lesní dopravnictví.“

3.6. Účast na konferencích a seminářích

V roce 2010 se zaměstnanci NZM zúčastnili s příspěvky následujících seminářů a konferencí:

1. Kartografická konference – zpracování starých map, Vídeň, Technická univerzita, únor 2010
2. Geodetické dny ČÚZK – Digitalizace jako nástroj, záchrana starých map, září 2010
3. Odborný seminář, Národní technické muzeum, prosinec, 2010
4. Seminář o lidové architektuře a pozemkových reformách, Bílovice
5. Vyjděte ze školních lavic, Přerov
6. Přírodovědné sbírky na hradech a zámcích a péče o tyto fondy, Telč

4. NÁVŠTĚVNOST MUZEA

Počet návštěvníků v expozicích a výstavách	2006	2007	2008	2009	2010
Celkem	79 395	90 083	86 721	82 292	82 279
Z toho: Praha	19 058	26 102	24 318	24 368	25 841
Kačina	27 099	27 306	22 179	22 380	23 115
Čáslav	4 213	5 059	6 343	8 238	8 195
Ohrada	23 988	25 554	27 082	21 562	19 557
Valtice	5 037	6 062	6 799	5 744	5 571
Z toho děti a mládež	26 520	27 178	24 700	26 349	21 899

Celková návštěvnost zhruba zůstala na úrovni roku 2009. Zatímco došlo k nárůstu u poboček NZM Praha a NZM Kačina, u ostatních poboček byl zaznamenán mírný pokles, který koresponduje s nižším počtem turistických návštěvníků v regionech, u pobočky NZM Ohrada také z důvodu zastaralosti expozic – z finančních důvodů zde zatím došlo pouze k částečné úpravě expozice Lesnictví. V roce následujícím muzeum plánuje zvýšení návštěvnosti pořádáním většího počtu akcí, otevřením nových výstav v prostorách, kde bude dokončena rekonstrukce v roce 2011, a v jednání je spolupráce se ZOO Ohrada a pobočky NZM Ohrada. V počtu návštěvníků nejsou zahrnuty další tisíce spokojených dětských návštěvníků a jejich rodičů Muzejní farmy na dvoře NZM Praha či venkovní expozice NZM Ohrada a NZM Kačina.

5. ČINNOST PRACOVNÍŠTĚ INTEGROVANÉHO SYSTÉMU OCHRANY ISO

Počet nově obrazově zdokumentovaných sbírkových předmětů vlastních: 350

Počet obrazově zdokumentovaných předmětů vlastních celkem: 13 993

Dtto v jiných muzeích nově: 0

Dtto v jiných muzeích celkem: 392

Počet případů předání údajů Policii ČR: 0

Digitalizace probíhala v úzké vazbě na zpracovávání sbírek po inventarizaci a v souvislosti se zpracováním záměru Vědecké zhodnocení sbírkového fondu NZM.

6. VYDÁVÁNÍ OSVĚDČENÍ DLE ZÁK. Č. 71/94 SB.

V roce 2010 NZM vyřídilo 0 žádost o vývoz předmětů kulturní hodnoty na dobu neurčitou.

7. VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST MUZEA

Muzeum pracovalo na realizaci výzkumného záměru MZe „Vědecké zhodnocení sbírkového fondu NZM“ a dále na projektu GA ČR s názvem projektu „Dějiny hmotné kultury a každodennosti českého venkova období socialismu“.

Bohužel, muzeum opět neuspělo s žádostí o podporu projektu „Historie obchodu se zemědělskými komoditami a nářadím v českých zemích“ (GAČR) a nově podanou žádostí „Historie vězeňského zemědělství v letech 1918 – 1989.“

8. DOTACE ZŘIZOVATELE, EKONOMIKA A HOSPODAŘENÍ S FINANČNÍMI PROSTŘEDKY

8.1. Identifikační údaje příspěvkové organizace

Identifikační údaje příspěvkové organizace – viz údaje o zpracovateli

8.2. Způsob zřízení

Národní zemědělské muzeum Praha (dále NZM) je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem zemědělství ČR ve smyslu ustanovení §15a) zákona č.122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy.

8.3. Přehled hlavních činností a organizační struktura

Ve smyslu § 2 výše uvedeného zákona 122/2000 Sb., Zřizovací listiny NZM a Statutu plní organizace funkci muzea ve všech sbírkotvorných, vědeckých a výzkumných attributech této činnosti. Umožňuje návštěvu expozic a výstav a poskytuje další informační služby související s předmětem činnosti. Je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb podle zákona 483/2004 Sb.

Zřizovací listina kromě této odborné náplně umožňuje organizaci v rámci hlavní činnosti pronajímat dočasně nevyužívané prostory v objektech, s nimiž hospodaří.

Organizační strukturu NZM stanovuje organizační řád, který vydává generální ředitel. NZM je muzeem s celostátní působností. Součástí organizace jsou jednotlivé pobočky – regionální pracoviště NZM, které jsou zaměřeny tak, aby svou muzejní, vědecko-výzkumnou, akviziční a prezentační činností pokrývaly oblast zemědělství a příslušné obory v celé jejich šíři.

Těmito regionálními pobočkami NZM jsou:

- Muzeum českého venkova (zámek Kačina u Kutné Hory)
- Muzeum zemědělské techniky (areál v Čáslavi)
- Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství (lovecký zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou)
- Muzeum vinařství, zahradnictví a životního prostředí (areál ve Valticích)

8.4. Základní personální údaje

Údaje o struktuře zaměstnanců podle sledovaných kritérií jsou ve smyslu Vyhlášky 323/05 Sb. shrnuty do následujících tabulkových přehledů:

8.4.1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2010:

Věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 – 30 let	0	3	3	6
31 – 40 let	5	5	10	19
41 – 50 let	4	8	12	23
51 – 60 let	11	12	23	43
61 a více let	3	2	5	9
Celkem	23	30	53	100
%	43	57	100	x

8.4.2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2010

vzdělání dosažené	muži	ženy	celkem	%
základní	0	1	1	2
vyučen	5	2	7	13
střední odborné	0	2	2	4
úplné střední	0	2	2	4
úplné střední odborné	6	14	20	38
vyšší odborné	1	1	2	4
vysokoškolské	11	8	19	35
Celkem	23	30	53	100

8.4.3. Celkový údaj o průměrných platech k 31.12.2010

Průměrný hrubý měsíční plat: 20 418,- Kč

8.4.4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v r. 2010

a) nástupy: 16

b) odchody: 34

8.4.5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2010

Doba trvání	Počet	%
do 5 let	53	100

8.5. Údaje o majetku

8.5.1. Nemovitý majetek – využití

NZM je v působnosti MZe zmocněno hospodařit s tímto následujícím nemovitým majetkem státu:

- budova NZM Praha, Kostelní 44, Praha 7 - kulturní památka – expozice a depozitáře
- zámek Kačina u Kutné hory - národní kulturní památka – expozice a depozitáře
- areál NZM v Čáslavi - expozice a depozitáře

- zámek Ohrada u Hluboké nad Vltavou - národní kulturní památka - expozice a depozitáře
- budova Valtice, okr. Břeclav - expozice a depozitáře

Tyto objekty využívá NZM k provozování muzejní činnosti. Pokud se týká hlavní budovy NZM v Praze, v souvislosti s dřívějším nevhodným mimo muzejním využitím a s tím spojeným znehodnocením výstavních prostor, které probíhalo od 50. let minulého století, jsou dodnes muzejně nevyužité, tj. nerekonstruované prostory komerčně pronajímány nebo prázdné, z důvodů stavební degradace. Výnosy z pronájmu jsou použity k nutným opravám budov ve správě NZM.

Od roku 2000 však i za současného nedostatku finančních prostředků začaly probíhat počáteční etapy plánované postupné rekonstrukce tohoto cenného objektu a jeho navrácení muzejním účelům. V současné době – v působnosti MZe jako zřizovatele – jsou v rámci programu ISPROFIN uvolňovány muzeu investiční dotační prostředky na rekonstrukci objektů ve výši cca 30 mil. ročně. Tento objem finančních prostředků sice zdaleka nepokrývá plánované potřeby rekonstrukcí a stavebních úprav, ani jejich efektivně rychlý průběh, je však oproti minulým letům (1995-2005) významným přínosem k alespoň postupné realizaci rekonstrukcí spravovaných objektů, resp. jejich částí

8.5.2. Účtování o majetku

Účetní metody v oblasti majetku i ostatních ekonomických kategorií se řídí Vyhláškou 410/2009 Sb. v platném znění a Českými účetními standardy pro příspěvkové organizace. NZM provádí účetní odpisy a řídí se ročním odpisovým plánem, zpracovávaným zároveň s návrhem ročního rozpočtu. Objekty výše uvedené jako nemovité kulturní památky odpisům nepodléhají. Spravované nemovitosti nejsou s výjimkou Prahy (trafostanice v suterénu) zatíženy žádným věcným břemenem, hospodaření s tímto majetkem probíhalo v roce 2010 bez majetkových změn či vlastnických zásahů z hlediska jiných než zřizovatelských subjektů. V roce 2010 pokračoval provozní průběh majetkových přírůstků a úbytků a účtování o nich.

8.6. Pohledávky a závazky

Objem pohledávek odpovídá rozsahu činnosti NZM. Pohledávky za odběrateli (účet 311) představují k 31. 12. 2010 objem 635 tis. Kč. Jedná se v drtivé většině o pohledávky do lhůty splatnosti z běžného dodavatelského styku. Pouze tři případy se týkají pohledávek po splatnosti (převzatých z činnosti NZM v působnosti MK), a to:

- pohledávka z r. 2004 ve výši 386,8 tis. Kč za nájemcem – firmou Kaval Global – je v exekučním vymáhání. Dlužník – výrobce a distributor pracovního oblečení – měl pronajatou část suterénních prostor pražské budovy jako sklad.
- nejstarší právně vymáhaná pohledávka z r. 1998, dlužník (atelier JSP) byl odsouzen k úhradě 65,1 tis. Kč.

- poslední část právně vymáhaných pohledávek (51,7 tis.) se týká náhrady škod od dvou vnějších subjektů – fyzických osob, které v rámci přípravy krátkodobých výstav poškodily zařízení výstavních sálů.

Zbývajících objem splatných pohledávek ve výši 131,4 tis. – tyto pohledávky vyplývají z provozního styku a v této chvíli jsou již uhrazeny.

8.7. Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů

Kromě Přehledu rozepsaných závazných ukazatelů, který je ve smyslu Vyhlášky 323/2005 Sb. přílohou této zprávy, zařazujeme do tohoto bodu tabulkový přehled plnění RO, převzatý z „Doplňujících ukazatelů k účetní uzávěrce 2010“.

V tis. Kč			
Ukazatel	Schválený RO 2010	Upravený RO 2010	Skutečnost k 31. 12. 2010
1. Příspěvek na činnost	28978	32293	32293
V tom: - indy. podpora VaV	700	415	415
2. Dotace od jiných subjektů	0	0	284
3. Vlastní výnosy celkem	6801	6801	9266
V tom: - příjmy vstupné	3011	3011	2784
- příjmy nájemné	3440	3440	4104
- tržby za zboží	350	350	454
- ostatní výnosy	0	0	36
- použití fondů	0	0	656
Celkem výnosy (1+2)	35779	39094	41843
Náklady :			
Nákupy (úč.skup.50)	5968	5968	6149
Služby (úč.skup.51)	5073	5073	9551
Osobní náklady Σ	22558	22948	22790
v tom: - mzdové prostředky	16328	16718	16486
- soc. a zdrav. poj.	5552	5552	5421
- sociální náklady	678	678	883
Daně a poplatky	64	64	16
Ostatní náklady	0	0	0
Odpisy	2116	2116	3169
Daň z příjmu	0	0	219
Celkem náklady	35779	36169	42313
Hospodářský výsledek	0	2925	-470

8.8. Hodnocení dosažených ekonomických ukazatelů

8.8.1. Zdůvodnění rozpočtových opatření provedených v průběhu roku

Průběh rozpočtových úprav dokumentuje následující tabulka (v tis. Kč)

RO číslo	Věc - obsah	Příspěvek na provoz	Druh dotace: Účelová neinvestiční	Systém. investiční
Schvál. RO	Rozpis schváleného RO z 8. 1. 2009	28 978		28 000
	z toho: objem mzdových nákladů	16 328		
	Instit. prostředky VaV	700		
1. úprava z 23.2.2010	Úprava příspěvku na činnost – zajišť. expozice SVVML Brno		+1 000	
2. úprava z 31.3.2010	Úprava prostředků Instit. Prostředky VaV na 415 t.	-285		
3. úprava z 26.3.2010	Převod z MK ČR ISO/D systém posuvných regálů			+265
4. úprava z 12.5.2010	Převod z MK ČR ISO/A – instal. EPS a rek. EZS			+444
5. úprava z 22.9.2010	Úprava příspěvku na činnost !Svědectví map“ a výst. panely		+2 600	
6. úprava z 30.9.2010	Úprava investičních prostředků			+5 000
7. úprava z 13.12.2010	Úprava investičních prostředků			+330
Celkem	Příspěvek na provoz vč. VaV	28 693	3 600	34 039

Přidělené účelové dotace byly vyčerpány a zúčtovány se SR.

Investiční dotace ISO/A a ISO/D byly vyčerpány a bylo pro MK ČR provedeno vyhodnocení čerpání finančních prostředků celkem ve výši 709 tis. Kč.

Přidělené investiční dotace byly vyčerpány ve výši 32 714 tis. Kč a zúčtovány se SR.

8.8.2. Vyhodnocení příjmů

Přehled o struktuře celkových výnosů organizace je patrný z následující tabulky: (v tis. Kč)

Kategorie výnosů	Skut. 2009	Podíl na Σ příjmech 2009 v %	Skut. 2010	Podíl na Σ příjmech 2010 v %
Příjmy celkem	46511	100,0	41843	100,0
V tom: - vlastní výnosy celkem (vč.648)	13760	29,6	9266	22,1
z toho – vstupné + odb. služby	2656	5,7	2784	6,6
- nájemné	6343	13,6	4104	9,8
- použití fondů	0	0	656	1,6
- jiné ostatní výnosy	1567	3,4	1268	3,0
- tržby za prodej propag. a komis. zboží	3194	6,9	454	1,1
Příspěvek na provoz od zřizovatele	32751	70,4	32293	77,2
Dotace od jiných subjektů	0	0	284	0,7

Rozhodující výnosové skupiny (vlastní výnosy, příspěvek na provoz) zaznamenaly mírný pokles oproti roku 2009. Objem výnosů k 31. 12. 2010 odpovídá vývoji posledních let, tj. mírně stoupající vlastní výnosy ze vstupného, a klesající trend pravidelných příjmů z nájemného nebytových prostor, a to zejména z důvodu poklesu dříve pronajímaných ploch v budově Praha, blokováných v rámci postupné rekonstrukce. I přes klesající trend tržeb z nájemného nebytových prostor představují přijaté nájemné (zejména v budově Praha) stále nejvyšší podíl na vlastních výnosech. Kromě toho související úhrady za služby s nájmem spojené představují i podstatnou část „ostatních výnosů“ muzea.

Při celkovém detailnějším srovnání výnosových parametrů s předchozím rokem je zřejmý pokles příjmů proti roku 2009.

8.8.3. Podíl státního rozpočtu na financování činnosti

Úroveň tohoto podílu je rovněž patrná z výše uvedeného přehledu. Provozní příspěvek představuje 77,2% celkových příjmů muzea. Stálým zdrojem vlastních příjmů NZM je kromě již zmíněného nájemného z dočasně muzejně nevyužitých prostor hlavně vstupné do stálých expozic a krátkodobých výstav. V této oblasti je nezbytné velmi pečlivě zvažovat cenovou úroveň a strukturu vstupného, které by vedly společně s atraktivitou expozic k vzestupu či alespoň stabilitě těchto příjmů.

Z dotací mimo rozpočtovou kapitolu přijalo NZM v hodnoceném roce finanční zdroje ve výši 284 tis. Kč, z toho činila účelová dotace Grantové agentury ČR 254 tis. Kč na řešení projektu „Dějiny hmotné kultury a každodennosti českého venkova v období socialismu“ reg. č. 409/09/2110 (řešitel PhDr. Pavel Novák, CSc.). Dále NZM přijalo dotaci ve výši 30 tis. Kč od Jihočeského kraje z programu

podpory v oblasti přehlídek a soutěží v roce 2010 na projekt „Národní myslivecké slavnosti 2010“, které se konaly na NZM Ohrada.

8.8.4. Rozbor čerpání mzdových prostředků

Údaje o čerpání závazných limitů RO v oblasti mzdových prostředků obsahuje tato tabulka: (v tis. Kč)

Ukazatel	RO 2010	Skutečnost 2010	% čerpání RO
Mzdové náklady celkem	16718	16486	98,6
V tom: - platy zaměstnanců – limit	15913	15681	98,5
- OOPP – limit	805	805	100,0
Zákl. soc. a zdrav. pojištění	5552	5421	97,6
Zákl. + ostatní sociální náklady	678	883	130,0
Průměrný počet zaměstnanců	69	64	92,7
Průměrný měsíční plat	19218	20418	106,2

Rozepsané limity mzdových prostředků byly dodrženy, mzdové prostředky z fondu odměny nebyly čerpány. Organizace mj. čerpala mzdové prostředky v rámci navýšeného objemu limitu mzdových nákladů na OON ve výši 390 tis. Kč. Toto navýšení bylo použito zčásti na výplaty odstupného z důvodu nezbytného snížení stavu zaměstnanců v rámci úsporných opatření a z části na dohody o provedení práce na překladatelské a grafické práce na publikaci „Svědectví map – Lesnické mapy“, na kterou NZM obdrželo dotaci ve výši 2 000 tis. Kč.

8.8.5. Výdaje na výzkum a vývoj

Rok 2010 byl pátým rokem řešení výzkumného záměru „Vědecké zhodnocení sbírkového fondu NZM“, který bude probíhat do roku 2011, zároveň však čtvrtým rokem jeho realizace subjektu NZM v působnosti MZe. V hodnoceném roce se na základě předchozích přípravných období výrazně zvýšila prezentace a publikační výstupy zpracovávaného předmětu výzkumu, kterými jsou jednotlivé podsbírký NZM. Věcné a publikační výsledky VaV roku 2010 byly detailně vyhodnoceny v Periodické zprávě o postupu řešení výzkumného záměru za rok 2010.

8.8.6. Financování programů reprodukce majetku

Zdroje vynaložené na financování reprodukce majetku v následující analytické struktuře:

Druh dotace	Identifikace	Hodnota v tis.Kč
ISPROFIN – PO č.129V01200 - 2019	Postupná rekonstrukce budovy Praha	12786
- PO č.129V01200 - 2021	Rekonstrukce areálu Čáslav	5629
- PO č.129V01200 - 2029	Projekt návštěvníckého centra Čáslav	1013

- PO č.129V01200 - 2020	Regenerace a sanace Kačina	2008
- PO č.129V01200 - 2026	Pořízení a obnova HW	1115
- PO č.129V01200 – 2027	Pořízení a obnova SW	73
- PO č.129V01200 – 2030	Budova a stavba Ohrada	1342
- PO č.129V01200 – 2042	Dopravní prostředky	1031
- PO č.129V01200 – 2041	Budova NZM Praha 7	1429
- PO č.129V01200 - 2043	Stroje a zařízení	5579
Celkem ISPROFIN		32005
Celkem ISO	Převod z MK	709
Celk. čerpané inv. prostředky 2010		32714

Investiční prostředky ze státního rozpočtu byly v roce 2010 poskytnuty ve výši 33 993 tis. Kč. Řádně vyčerpaná hodnota činí 32 714 tis. Kč. Realizace čerpání investičních prostředků byla vyhodnocena, doložena příslušnými doklady a zúčtována se státním rozpočtem. Na nečerpanou část přidělených investičních prostředků v hodnotě 1 279 tis. Kč nebyla organizací podána žádost o její převod do rezervního fondu.

8.8.7. Návratné finanční výpomoci , poskytnuté dotace

Návratné finanční výpomoci Národní zemědělské muzeum nepřijalo ani neposkytlo, dotace NZM neposkytlo.

8.8.8. Příjem prostředků z rozpočtu Evropské unie

NZM nebylo v hodnoceném roce příjemcem prostředků z Evropské unie.

8.8.9. Spolupráce se zahraničím, účast na mezinárodních konferencích

NZM pokračovalo ve spolupráci s Muzeem zemědělství v Szreniawe v Polsku na výstavě plakátů z období kolektivizace. NZM dále spolupracovalo na mezinárodním výstavním projektu A Taste of Europe, při němž je muzeum jedním z partnerů hlavního organizátora Museum of Work, Švédsko. Také proběhlo jednání v Paříži s představiteli Academie d'Agriculture de France k realizaci výstavy map a plánů z archivu NZM.

Účast na mezinárodních konferencích a seminářích:

- a) Skotsko, Anstruther – pracovní seminář v rámci mezinárodního projektu „A Taste of Europe“ (RNDr. Roman Bortel, Ph.D., Mgr. Michaela Čevelová)
- b) Rakousko, Vídeň - seminář „Digitální přiblížení kartografického dědictví“, Technická univerzita (Ing. Petr Fencel)
- c) Slovensko, B. Štiavnica – „Mezinárodní setkání zemědělských muzeí“ (Mgr. Šárka Steinová, Ing. Petr Fencel, Mgr. Martin Slaba, Ing. Lenka Levá)

NZM je členem mezinárodní organizace muzeí ICOM a mezinárodní organizace zemědělských muzeí AIMA.

8.8.10. Stav rezervního fondu

K 31. 12. 2010 je po přidělu ze zlepšeného HV roku 2009 (178,6 tis. Kč) stav rezervního fondu 662,3 tis. Kč. K použití tohoto fondu v roce 2010 nedošlo.

Organizace v hodnoceném roce skončila hospodaření se záporným hospodářským výsledkem -469,6 tis. Kč po zdanění. Tuto ztrátu hodlá muzeum pokrýt z rezervního fondu.

8.9. Přehled hospodářských činností

Jak vyplývá z předchozího textu této výroční zprávy, NZM kromě hlavní – kulturní (muzejní) činnosti – má ve zřizovací listině zakotven a provozuje pouze pronájem dočasně nevyužitých prostor v budově Praha, Ohrada, Čáslav a Kačina a prodej propagačních předmětů, souvisejících s předmětem činnosti. Zřizovací listina dále umožňuje poskytovat nájem či služby v souvislosti s jednorázovými akcemi (např. filmové natáčení, nájmy sálů), tyto příjmy však NZM v průběhu roku 2009 realizovalo oproti minulým rokům pouze v menší míře. Výnosy ve struktuře jednotlivých činností jsou vyčísleny v tabulkách a přehledech, uvedených v předchozích bodech zprávy.

8.10. Zdůvodnění zhoršeného hospodářského výsledku

Úroveň zhoršeného hospodářského výsledku odpovídá vývoji NZM v hodnoceném roce. První až třetí čtvrtletí hodnoceného roku 2010 z hlediska dosaženého výsledku v nákladové a výnosové oblasti muzea vykazovalo kladný hospodářský výsledek, i když došlo ze strany zřizovatele k vázání finančních prostředků, a to v oblasti investic ve výši 1 407. tis. Kč a mzdových limitů ve výši 408 tis. Kč. Tyto vázané prostředky byly zřizovatelem uvolněny v listopadu 2010. Čtvrté čtvrtletí vykazovalo značný nárůst v nákladové oblasti, čímž došlo k vykázání záporného hospodářského výsledku za celé sledované období.

Roční přírůstky fondu reprodukce majetku jsou vlivem zde soustředěných odpisů majetku dostatečné a odpovídající možnému finančnímu krytí.

8.11. Přehled rozepsaných závazných ukazatelů (dle Vyhl.323/2005 Sb.)

Ukazatel	Rozpočet v tis. Kč		V tis. Kč
	schválený	po změnách	Skutečnost
Příspěvek na provoz	28978	32293	32293
Z toho: instit.podpora VaV	700	415	415
Mzdové prostředky celkem	16328	16718	16486
V tom: prostředky na platy	15913	15913	15681
OOPP	415	805	805
systém.dotace na investice	28000	34039	32714
Prům.počet zaměstnanců	69	69	64
Průměrná měsíční mzda (Kč)	17763	19218	20418

9. ZÁVĚR

V průběhu prvního pololetí muzeum zasáhla nečekaná personální změna na pozici generálního ředitele. Mgr. Přemysl Reibl, který zastával pozici generálního ředitele NZM od roku 2004, náhle dne 3. května 2010 zemřel. Zřizovatel pověřil dočasným vedením zástupkyni generálního ředitele, Mgr. Šárku Steinovou, která se musela vypořádat s řadou obtížných a nepopulárních kroků, souvisejících s reformním kursem vlády po volbách v roce 2010.

Novým generálním ředitelem byl ministrem zemědělství, panem Ivanem Fuksou, jmenován Ing. Zdeněk Novák, který se funkce ujal 4. října 2010.

Ministerstvo zemědělství jako zřizovatel NZM vyřešilo personální situaci ve vedení muzea a přes restriktivní opatření, ke kterým se zavázala vláda premiéra Petra Nečase ve svém programovém prohlášení, poskytovalo muzeu zvýšenou organizační, metodickou i finanční podporu. Ministerstvo si pod novým vedením začalo uvědomovat potenciál muzea a začalo všemožně podporovat jeho rozvoj, zejména ve fázi přípravy rozpočtu na rok 2011.

V roce 2010 NZM pokračovalo v postupné rekonstrukci hlavní budovy v Praze (včetně výměny části oken), haly č. 4 v Čáslavi a dokončení stavby nového depozitáře pro podsbírký etnografie a obchod, rekonstrukci elektroinstalace na Kačíně, byl opraven odvodňovací systém, okapy a žlaby na Ohradě, proběhla agregace budovy ve Valticích.

Je však otázkou, zda – zejména v případě rekonstrukce pražské budovy – je zvolené tempo dostatečné. Finanční náročnost rekonstrukce hlavní budovy se za posledních deset zdvojnásobila (ze 100 na 200 milionů Kč- nárůst DPH, cen materiálu a práce atd.) a pokud se bude i nadále protahovat, vše se ještě více prodrazí. Rozpočet připravený zřizovatelem na rok 2011 naznačil možnost urychlení tempa rekonstrukce. Byla podána a schválena žádost o podporu ze strukturálního fondu Životní prostředí na rekonstrukci parku v Kačíně.

I v roce 2010 se pravidelně scházely poradní orgány generálního ředitele muzea (vědecká rada, muzejní rada, komise pro nákupní a sbírkotvornou činnost, výstavní rada a redakční rada). Muzeum spolupracovalo se spolky přátel muzea jak v Praze, tak i při pobočkách. Úroveň jejich práce je však odvislá od nadšení jejich členů, nicméně muzeum je jejich členem a i z tohoto titulu se jim snaží co nejvíce pomoci. Významným partnerem muzea zůstává ČMMJ.

NZM také pokračovalo v intenzivnější publikační činnosti, opět se podařilo zlepšit propagaci muzea. V tomto roce jsme opět neuspěli s jednou žádostí u GA ČR.

NZM se stalo spolupořadatelskou organizací pro dvě konference. V roce 2009 jsme obnovili spolupráci s Muzeem zemědělství v Szreinaře v Polsku a v roce 2010 proběhla společná výstava plakátů z období kolektivizace. Stali jsme se spoluautorem projektu švédského muzea jídla v Nörköpingu A Taste of Europe, velké putovní výstavy věnované historii jídla. Pobočka Ohrada pokračovala ve spolupráci s rakouským muzeem myslivosti ve Stainz.

V průběhu roku se muzeum muselo vypořádat s personálními a organizačními změnami, finančními restrikcemi, přes to však díky úsilí zaměstnanců a přijatým opatřením ze strany vedení muzea nedošlo k poklesu výkonu u hlavních činností a aktivit, a tak lze i přes zhoršený výsledek nákladové a výnosové rovně považovat rok 2010 za poměrně úspěšný.